

4.3.2011

B7-0191/2011

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas paziņojumu,

saskaņā ar Reglamenta 110. panta 2. punktu

par plašsaziņas līdzekļu likumu Ungārijā

Martin Schulz, Hannes Swoboda, Maria Badia i Cutchet, Claude Moraes, Juan Fernando López Aguilar, Csaba Sándor Tabajdi

S&D grupas vārdā

Renate Weber, Sophia in 't Veld, Sonia Alfano, Alexander Alvaro, Louis Michel, Cecilia Wikström, Jens Rohde, Norica Nicolai, Sarah Ludford, Marielle De Sarnez, Alexander Graf Lambsdorff, Ramon Tremosa i Balcells, Charles Goerens, Marietje Schaake, Frédérique Ries, Gianni Vattimo

ALDE grupas vārdā

Daniel Cohn-Bendit, Rebecca Harms, Judith Sargentini, Helga Trüpel, Christian Engström, Hélène Flautre, Raül Romeva i Rueda, Eva Lichtenberger

Verts/ALE grupas vārdā

Lothar Bisky, Rui Tavares, Alf Svensson, Patrick Le Hyaric, Willy Meyer, Jürgen Klute, Marie-Christine Vergiat, Cornelia Ernst

GUE/NGL grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par plašsaziņas līdzekļu likumu Ungārijā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 6. un 7. pantu, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 49., 56., 114., 167. un 258. pantu, Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11. pantu un Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) 10. pantu par pamattiesību ievērošanu un aizsardzību, jo īpaši saistībā ar vārda un informācijas brīvību un tiesībām uz viedokļu dažādību plašsaziņas līdzekļos,
- ņemot vērā 2010. gada 10. marta Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva — AVMPD)¹,
- ņemot vērā 2009. gada 25. maija Eiropas Preses brīvības hartu un Komisijas darba dokumentu par plašsaziņas līdzekļu plurālismu ES dalībvalstīs (SEC(2007)0032), Komisijas noteikto trīsposmu pieeju plašsaziņas līdzekļu plurālisma jautājumam un Komisijas uzdevumā veikto neatkarīgo pētījumu, kura galīgā versija ir apstiprināta 2009. gadā,
- ņemot vērā 2004. gada 22. aprīļa rezolūciju par vārda un informācijas brīvības iespējamiem pārkāpumiem Eiropas Savienībā un jo īpaši Itālijā², 2008. gada 25. septembra rezolūciju par plašsaziņas līdzekļu koncentrēšanos un plurālismu Eiropas Savienībā³ un 2010. gada 7. septembra rezolūciju par žurnālistiku un jaunajiem plašsaziņas līdzekļiem — sabiedriskās sfēras izveide Eiropā,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumus, iesniegtos parlamentāros jautājumus par informācijas brīvību Itālijā, par kuriem Eiropas Parlamentā rīkoja debates 2009. gada 8. oktobrī un 2010. gada 8. septembrī, un ņemot vērā 2011. gada 17. janvāra debates Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejā (LIBE komitejā) un Kultūras un izglītības komitejā (CULT komitejā) par Ungārijas plašsaziņas līdzekļu likumu,
- ņemot vērā LIBE komitejas lēmumu prasīt, lai Pamattiesību aģentūra sagatavo gada salīdzinošo ziņojumu par plašsaziņas līdzekļu brīvības, plurālisma un neatkarīgas pārvaldības situāciju ES dalībvalstīs, ziņojumā ietverot rādītājus,
- ņemot vērā Unesco Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu, 7. un 11. pantu,

¹ Ungārijas plašsaziņas līdzekļu un telekomunikāciju tiesību aktu un likumprojektu paketes analīze un novērtējums, ko EDSO uzdevumā sagatavojis *Dr. Karol Jakubowicz*.

² OV C 104 E, 30.4.2004., 1026. lpp.

³ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0459.

- ņemot vērā Reglamenta 110. panta 2. punktu,
- A. tā kā Eiropas Savienības pamatā ir demokrātijas vērtības un tiesiskums, kā tas apliecināts LES 2. pantā, un līdz ar to tiek garantēta un veicināta vārda un informācijas brīvība, kā noteikts Pamattiesību hartas 11. pantā un ECTK 10. pantā, un tā kā ES atzīst Pamattiesību hartā izklāstīto tiesību, brīvību un principu juridisko vērtību, ko tā apliecinājusi, pievienojoties ECTK, norādot, ka plašsaziņas līdzekļu brīvība un plurālisms ir būtiski priekšnoteikumi, un tā kā šīs tiesības ietver brīvību paust viedokļus un brīvību saņemt un izplatīt informāciju, ko nekontrolē, netraucē un nediktē valsts varas iestādes;
- B. tā kā plašsaziņas līdzekļu plurālisms un brīvība joprojām ir smaga problēma Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs, jo īpaši Itālijā, Bulgārijā, Rumānijā, Čehijas Republikā un Igaunijā, kā tas uzsvērts nesenajā kritiskajā publikācijā par plašsaziņas līdzekļu tiesību aktiem un konstitucionālajām izmaiņām, kas Ungārijā ieviestas laikposmā no 2010. gada jūnija līdz decembrim, un šo kritiku paudušas tādas starptautiskas organizācijas kā EDSO un Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs, daudzas starptautiskas un nacionālas žurnālistu organizācijas, redaktori un izdevēji, NVO, kas darbojas cilvēktiesību un pilsonisko brīvību jomā, kā arī ES dalībvalstis un Komisija;
- C. tā kā Komisijai radušās bažas un tā prasījusi Ungārijas valdībai sniegt informāciju par Ungārijas plašsaziņas līdzekļu likuma atbilstību AVMPD un *acquis communautaire* kopumā, jo īpaši saistībā ar visiem audiovizuālo plašsaziņas pakalpojumu sniedzējiem piemērojamo pienākumu līdzsvaroti atspoguļot notikumus, turklāt Komisija ir apstrīdējusi šā likuma atbilstību proporcionalitātes principam un Eiropas Pamattiesību hartas 11. pantā minētajām pamattiesībām uz vārda un informācijas brīvību, kā arī attiecībā uz izcelsmes valsts principu un reģistrācijas prasībām, un tā kā Ungārijas valdība uz šo prasību atbildēja, sniedzot papildu informāciju un sākot grozījumu izdarīšanas procesu likumā, lai risinātu Komisijas norādītās problēmas;
- D. tā kā EDSO ir nopietni apšaubījusi Ungārijas tiesību aktu darbības jomu (materiālo un teritoriālo piemērošanas jomu), vārda brīvību un satura regulējumu, vienas struktūras izraudzīšanos, kas rīkosies gan kā valsts plašsaziņas līdzekļu, gan kā telekomunikāciju iestāde, un atbilstību principiem, kas reglamentē sabiedrisko apraidi¹, norādot, ka jaunie tiesību akti mazina plašsaziņas līdzekļu plurālismu, likvidē sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu politisko un finansiālo neatkarību un ilgtermiņā rada nelabvēlīgu vidi brīviem plašsaziņas līdzekļiem, kā arī norādot, ka Plašsaziņas līdzekļu iestāde un Plašsaziņas līdzekļu padome ir politiski viendabīgas², un līdz ar to veidojas vispārēja un centralizēta visu plašsaziņas līdzekļu kontrole valdības un politiskā līmenī; tā kā turklāt bažas raisa arī neproporcionālu un smagu sankciju uzlikšana strīdīgu un nekonkrētu iemeslu dēļ, kā arī tas, ka trūkst automātiska mehānisma, ar ko atcelt sankcijas gadījumā, ja tiesā ir iesniegta pārsūdzība par Plašsaziņas līdzekļu iestādes nolēmumu, un žurnālistu informācijas avotu konfidencialitātes un ģimenes vērtību aizsardzības principa neievērošana;

¹ Ungārijas plašsaziņas līdzekļu un telekomunikāciju tiesību aktu un likumprojektu paketes analīze un novērtējums, ko EDSO uzdevumā sagatavojis *Dr Karol Jakubowicz*.

² EDSO Plašsaziņas līdzekļu brīvības komitejas pārstāvja 2010. gada 14. janvāra vēstule Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas priekšsēdētājam.

- E. uzskata par pamatotiem EDSO nopietnos iebildumus attiecībā uz Plašsaziņas līdzekļu iestādes un Plašsaziņas līdzekļu padomes politiski viendabīgo sastāvu, termiņu, vispārēju un centralizētu visu plašsaziņas līdzekļu kontroles īstenošanu valdības, tiesu iestāžu un politiskā līmenī, to, ka tiesību aktu problemātiskākās iezīmes ir pretrunā EDSO un starptautiskajiem standartiem par vārda brīvību, piemēram, tiek atcelta sabiedrisko plašsaziņas pakalpojumu politiskā un finansiālā neatkarība, kā arī attiecībā uz regulējuma darbības jomu (materiālo un teritoriālo) un lēmumu nenoteikt pamatnoteikumus, tādējādi liedzot žurnālistiem saprast, kad viņi, iespējams, pārkāpj likumu;
- F. tā kā Eiropas Padomes cilvēktiesību komisārs ir aicinājis Ungārijas varas iestādes, pārskatot likumu par plašsaziņas līdzekļiem, ņemt vērā Eiropas Padomes apstiprinātos vārda brīvības un plašsaziņas līdzekļu plurālisma standartus, Eiropas Padomes Ministru komitejas un Parlamentārās asamblejas attiecīgos ieteikumus un jo īpaši saistošos standartus, kas ietverti ECTK un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā; tā kā viņš norādīja uz neskaidrām definīcijām, kas var tikt kļūdaini interpretētas, uz politiski nelīdzsvarota regulatīvā mehānisma izveidi, kam ir neproporcionālas pilnvaras un kas nav pakļauts pilnīgai tiesiskajai pārraudzībai, uz sabiedriskās apraides pakalpojumu neatkarības apdraudējumu un žurnālistu informācijas avotu aizsardzības mazināšanu; tā kā viņš ir arī uzsvēris, ka visām ieinteresētajām personām, tostarp opozīcijas partijām un pilsoniskajai sabiedrībai, ir jābūt iespējai konstruktīvi piedalīties šā tiesību akta pārskatīšanā, jo tas reglamentē tik fundamentālu demokrātiskas sabiedrības funkcionēšanas aspektu¹;
- G. tā kā otrajā atzinumā, kas izdots 2011. gada 25. februārī, cilvēktiesību komisārs ierosina veikt „plašu pārskatu” par Ungārijas plašsaziņas līdzekļu tiesību aktu kopumu un sasniegt, *inter alia*, tādus mērķus kā precīzu un plašsaziņas līdzekļu plurālismu un neatkarību veicinošu tiesību aktu atjaunošana un garantiju pastiprināšana tā, lai plašsaziņas līdzekļus regulējošie mehānismi būtu brīvi no politiskas ietekmes²; tā kā cilvēktiesību komisārs arī uzskata, ka Ungārijas plašsaziņas līdzekļiem jāspēj pildīt tiem uzticēto pienākumu būt par uzraudzības īstenošanai plurālistiskā, demokrātiskā sabiedrībā un ka, lai to panāktu, Ungārijai kā Eiropas Padomes dalībvalstij būtu jāievēro saistības un jācenšas gūt vislielāko labumu, ko dod šīs organizācijas pieredze tādās jomās kā vārda brīvība un plašsaziņas līdzekļu neatkarība un plurālisms;
- H. tā kā līdz ar to nekavējoties ir jāaptur Ungārijas plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošana un tas jāpārskata, pamatojoties uz Komisijas, EDSO un Eiropas Padomes piezīmēm un priekšlikumiem, lai nodrošinātu, ka tas pilnībā atbilst ES tiesībām un Eiropas vērtībām un standartiem attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu brīvību, plurālismu un neatkarīgu pārvaldību;
- I. tā kā, neraugoties uz Parlamenta vairākkārtējiem aicinājumiem pieņemt direktīvu par plašsaziņas līdzekļu brīvību, plurālismu un neatkarīgu pārvaldību, Komisija līdz šim ir vilcinājusies izstrādāt šādu priekšlikumu, kas ir kļuvis aizvien vajadzīgāks un aktuālāks;
- J. tā kā 1993. gada jūnijā Kopenhāgenas Eiropadomē pieņemtie Kopenhāgenas kritēriji dalībai Eiropas Savienībā attiecībā uz preses brīvību un vārda brīvību ir jāievēro visām ES

¹ http://www.coe.int/t/commissioner/News/2011/110201Hungary_en.asp.

² <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1751289>.

dalībvalstīm un jāpilda, piemērojot attiecīgus ES tiesību aktus;

- K. tā kā Tiesa ir pieņēmusi spriedumu apvienotajās lietās C-39/05 P un C-52/05 P un šā sprieduma 45. un 46. punktā ir norādījusi, ka piekļuve informācijai sniedz iedzīvotājiem iespēju tiešāk piedalīties lēmumu pieņemšanā un garantē, ka demokrātiskā sistēmā administrācijai ir lielāka leģitimitāte, tā ir efektīvāka, nodrošina lielāku atbildību pret iedzīvotājiem un piekļuve informācijai ir priekšnoteikums efektīvai demokrātisku tiesību īstenošanai,
1. aicina Ungārijas varas iestādes atjaunot plašsaziņas līdzekļu pārvaldības neatkarību un apturēt valsts iejaukšanos vārda brīvībā un līdzsvarotā notikumu atspoguļošanā un uzskata, ka plašsaziņas līdzekļu pārmērīgs regulējums ir neproduktīvs, tādējādi apdraudot efektīva plurālisma pastāvēšanu publiskajā telpā;
 2. atzinīgi vērtē Komisijas sadarbību ar Ungārijas varas iestādēm, lai panāktu Ungārijas likuma par plašsaziņas līdzekļiem atbilstību ES Līgumiem un tiesībām, un atzinīgi vērtē arī to, ka valsts ir sākusi grozījumu izdarīšanas procesu;
 3. pauž nožēlu par Komisijas lēmumu pievērsties tikai trim punktiem saistībā ar Ungārijas veikto *acquis communautaire* īstenošanu un par to, ka nav ietverta atsauce uz AVMPD 30. pantu un līdz ar to ir ierobežotas Komisijas pilnvaras pārbaudīt to, vai, īstenojot ES tiesības, Ungārija ievēro ES Pamattiesību hartu; mudina Komisiju pārbaudīt, vai Ungārija ievēro Direktīvā 2000/31/EK par elektronisko tirdzniecību paredzēto saistību režīmu un kā Ungārija transponē ES pamatlēmumu par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm (2008/913/TI), un ES Pamatlēmumu par terorisma apkarošanu (2008/919/TI), kas ietver atsauces uz vārda brīvību un likumu par plašsaziņas līdzekļu brīvību apiešanu;
 4. aicina Komisiju turpināt cieši uzraudzīt un vērtēt Ungārijas grozītā likuma par plašsaziņas līdzekļiem atbilstību Eiropas tiesību aktiem, jo īpaši Pamattiesību hartai;
 5. aicina Ungārijas varas iestādes iesaistīt visas ieinteresētās personas likuma par plašsaziņas līdzekļiem un konstitūcijas pārskatīšanā — kas ir uz tiesiskuma balstītas demokrātiskas sabiedrības pamats —, un veikt atbilstīgas pārbaudes un panākt līdzsvarotu spēku samēru, lai nodrošinātu, ka mazākumam ir pamattiesības, un pasargātu to no iespējamās vairākuma tirānijas;
 6. aicina Komisiju, pamatojoties uz LESD 265. pantu, līdz gada beigām saskaņā ar LESD 225. pantu iesniegt likumdošanas iniciatīvu par plašsaziņas līdzekļu brīvību, plurālismu un neatkarīgu pārvaldību, tādējādi novēršot ES normatīvā regulējuma trūkumus plašsaziņas līdzekļu jomā, izmantojot Komisijas pilnvaras tādās jomās kā iekšējais tirgus, audiovizuālā politika, konkurence, telekomunikācijas, valsts subsīdijas, pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus un ikviena iedzīvotāja pamattiesības ES teritorijā, lai noteiktu vismaz minimālos pamatstandartus, kas jāievēro visām dalībvalstīm un jāievieš valsts tiesību aktos nolūkā nodrošināt, garantēt un veicināt informācijas brīvību, plašsaziņas līdzekļu plurālismu pienācīgā līmenī un plašsaziņas līdzekļu neatkarīgu pārvaldību;
 7. aicina Ungārijas varas iestādes turpināt pārskatīt plašsaziņas līdzekļu likumu, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta, Komisijas, EDSO un Eiropas Padomes civiltiesību komisāra

piezīmēm un priekšlikumiem, Eiropas Padomes Ministru komitejas un Parlamentārās asamblejas ieteikumiem un Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, un gadījumā, ja šo likumu atzīst par neatbilstīgu Līgumu vai ES tiesību, Pamattiesību hartas vai ECTK būtībai, jo īpaši Pamattiesību hartai, atcelt un nepiemērot šo likumu vai tos likuma elementus, kuri ir atzīti par neatbilstīgiem;

8. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eiropas Padomei, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Pamattiesību aģentūrai, EDSO un Eiropas Padomei.